

Nr 57.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.

I en den 21 maj 1948 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 292, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen följande förslag till

1) förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; samt

2) förordning om särskilt undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter vissa lantmåteriförrättningar inom Kopparbergs län.

Rörande författningsförslagets lydelse får utskottet hänvisa till propositionen (s. 2—5).

Vad angår departementschefens motivering för de nämnda författningsförslagen hänvisar utskottet, i den mån densamma ej framgår av den nedan lämnade redogörelsen, likaledes till propositionen (s. 6—15).

Propositionen innebär i huvudsak följande.

I anledning av beslut vid årets riksdag om *inrättandet av en arbetarskyddsstyrelse, en bostadsstyrelse* samt *en fiskeristyrelse med statens fiskeriförsök* föreslås i propositionen, att dessa ämbetsverk skola upptagas bland de statsmyndigheter, vilka i 1 § stämpelförordningen hänföras till fjärde avdelningen.

Enligt en den 12 mars 1948 dagtecknad proposition (nr 178) — som numera bifallits av riksdagen — skola *vissa ärenden överflyttas från Kungl. Maj:t till underordnad myndighet*. Sålunda skola i fortsättningen ärenden angående tillstånd att ingå äktenskap, som avses i 2 kap. 5 och 6 §§ giftermålsbalken, handläggas av medicinalstyrelsen. Vidare skola ärenden rörande tillstånd, varom förmåles i 1 och 7 §§ lagen den 30 maj 1916 (nr 156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag överflyttas från Kungl. Maj:t till vederbörande länsstyrelse, dock att i vissa mera tveksamma fall beslutanderätten alltjämt skall tillkomma Konungen. I den nu förevarande propositionen föreslås sådana ändringar i stämpelförordningen att avgiften för expeditioner i berörda ärenden komma att utgå med i stort sett samma belopp som hittills. För

vinnande av en enhetlig taxa har därjämte föreslagits att den hittillsvarande lägre avgiften för resolutioner enligt 4 § i 1916 års lag bestämmes till samma belopp, som skall gälla för övriga ärenden angående tillämpningen av nämnda lag.

Genom kungörelsen den 23 januari 1948 (nr 25) skall från och med den 1 juli 1948 beslutanderätten rörande undantag från gällande förbud mot utförelse från riket av vissa äldre kulturföremål överflyttas från Kungl. Maj:t till riksantikvarieämbetet. I propositionen nr 292 föreslås av överflyttningen betingade ändringar i stämpelförordningen.

Innevarande års riksdag har antagit *en ny lag om försäkringsrörelse*, vilken lag skall träda i kraft den 1 januari 1949. I anslutning härtill föreslås nu sådana ändringar i stämpelförordningen, som motsvara de ändringar vilka beträffande aktiebolag gjorts i anledning av den nya aktiebolagslagen.

Vidare framlägges i propositionen nr 292 förslag om *vissa ändringar i 7 § stämpelförordningen*. Enligt nämnda paragraf gäller, att ämbets- eller tjänsteman i allt vad till ämbetet eller tjänsten hör, så ock i mål, som röra ansvar eller ersättningsskyldighet för fel eller försummelse i ämbetet eller tjänsten, är befriad från erläggande av stämpel. I praxis har under uttrycket tjänsteman i förevarande avseende inbegripits jämväl värnpliktig. I propositionen föreslås nu, att denna praxis lagfästes genom ett stadgande om stämpelfrihet för krigsman i sådant mål mot honom, som är att anse såsom militärt mål.

Frihet från stämpelavgift åtnjutes enligt 7 § stämpelförordningen i sådana på statens byggnadslånebyrås prövning beroende ärenden, som avse lån eller bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjningen. Dyliga ärenden komma att efter den 1 juli 1948 handläggas av det nya ämbetsverket, bostadsstyrelsen, samt i vissa fall av de likaledes nyinrättade länsbostadsnämnderna. Med anledning härav föreslås en redaktionell ändring i sagda paragraf samt att stämpelfrihet skall stadgas för ärenden beträffande lån- och bidragsgivning, som ankomma på länsbostadsnämnderna. Stämpelfrihet föreslås jämväl för ärenden rörande långivningen till anordnande av kollektiva tvätterier, vilka ärenden skola handhavas av bostadsstyrelsen och länsbostadsnämnderna.

Enligt det principbeslut angående *omorganisation av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område*, som fattades av 1947 års riksdag, skall sagda verksamhet handhavas av ett särskilt, centralt organ — lantbruksstyrelsen — vilket skall bildas genom sammanslagning av den nuvarande lantbruksstyrelsen och egnahemsstyrelsen. Detaljerat förslag till utformning av det nya centralorganet har framlagts för innevarande års riksdag i propositionen nr 149, vilken proposition numera bifallits av riksdagen. Lokalt skall enligt nämnda principbeslut och proposition den statliga verksamheten för yttre och inre rationalisering av jordbruket omhändervhas av

lantbruksnämnderna, vilka komma att ersätta bl. a. egnahemsnämnderna och jordbrukskommissionerna. I sådana på prövning av lantbruksstyrelsen eller lantbruksnämnd beroende ärenden, som avse lån eller bidrag av statsmedel eller beviljande av statlig kreditgaranti eller som avse tillämpningen av lagen om kronans förköpsrätt, lagen om uppsikt å jordbruk eller lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet, föreslås i förevarande proposition med hänsyn till ändamålet med nu angivna lagstiftning frihet från stämpelavgift.

Enligt gällande bestämmelser äger stämpelbeläggning ej rum, då lagfart sökes på grund av handling, enligt vilken arrendator inlöst fast egendom med stöd av lagen om arrendators förköpsrätt — tidigare benämnd lagen om förköpsrätt — där den till vilken jordägaren sålt egendomen tidigare erlagt stämpel för sitt fång. Motsvarande undantag från stämpelplikt föreslås nu för den, som i kronans ställe inlöser fastighet enligt lagen om kronans förköpsrätt.

Därjämte ha föreslagits vissa redaktionella ändringar i stämpelförordningen.

I proposition till årets riksdag (nr 58) har förslag framlagts till *lag om sambruksföreningar*. Denna lag, som antagits av riksdagen, avser att närmare reglera de rättsliga grunderna för ekonomiska föreningar för gemensamt ägande och sambruk av jord. Varje föreningsmedlem deltar i sambruksföreningen med viss insats. I syfte att befordra tillkomsten av sambruksföreningar föreslås, att dessa föreningar befrias från erläggande av lagfartsstämpel i fall, då medlem i stället för insats i penningar tillskjuter fast egendom.

I förordningen den 4 juni 1943 (nr 307) om särskilt *undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter vissa lantmäteriförrättningar inom Kopparbergs län* stadgas bl. a. att, då mellan makar träffats avtal varom förmåles i 10 § andra stycket lagen den 17 juni 1932 (nr 223) med särskilda bestämmelser om delning av jord å landet inom vissa delar av Kopparbergs län (dalalagen), inträder icke skyldighet att utgiva lagfartsstämpel eller skatt för gåva i anledning därav att ena maken genom avtalet erhållit större andel än förut i makarnas fasta egendom. Innevarande års riksdag har vidtagit vissa ändringar i 1932 års lag i anledning varav nu föreslås, att 1943 års förordning ersättes med en ny förordning av i sak oförändrat innehåll.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 292, antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; samt

2) förordning om särskilt undantag från skyldighet att utgiva lagfartsstämpel och skatt för gåva efter vissa lantmåteriförrättningar inom Kopparbergs län.

Stockholm den 10 juni 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Frans Ericson, Heüman, Wehtje, Ramberg, Rosander, Widner, Englund, Niklasson och Isaksson samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Hagberg i Malmö, Sandberg, Orgård, Jonsson i Skedsbygd, Olson i Göteborg, Sundström, Olofsson i Höganäs, Bladh och Larsson i Luttra.
